

(7)

Χρόνος 2ος - Δεκέμβριος 2004

(Οι ιστοσελίδες μας αποδίδουν σωστά σε οθόνη με 1024 X 768 pixels)

α γ ρ ι μ ο λ ό γ ο ς... (ο) __ **Νέο! Κριτική Βιβλίου:** [Μαρία Πετρίτση](#): [Γιάννης Κακουλίδης](#): [Ελληνικός θάνατος](#) _ [Κωνσταντίνος Π. Καβάφης](#) _ [Κωστής Τζερμιάς](#) _ [Ελληνομνήμων](#): [Σταγειρίτης Αθανάσιος](#) _ [Γιάννης Ξανθούλης](#) _ [Κατερίνα Καριζώνη](#) _ [Νίκος Τσιφόρος](#) _ [Jean-Paul Sartre](#) _ [Αντον Τσέχοφ](#)

α γ ρ ι μ ο λ ό γ ο ς... (ο)

ΠΕΝΘΟΥΜΕ τον ανθρώπινο χαμό που προκλήθηκε από τον καταστροφικό σεισμό, που έγινε επάνω στο ΒΔ τμήμα του θαλάσσιου χώρου της Σουμάτρας. Χιλιάδες τα θύματα –την στιγμή που γράφονται αυτές οι γραμμές τα θύματα πλησιάζουν –και μάλλον θα ξεπεράσουν τις 100.000 κατα πολύ. Δεν έχουμε διάθεσι να πούμε άλλα δικά μας φιλοσοφήματα για τους δικούς μας χορτάτους εαυτούληδες, όταν επιστήμονες θεωρούν πολύ πιθανό το γεγονός οι μετασεισμοί «στην ευρύτερη περιοχή θα εκδηλώνονται για μήνες ή και για χρόνια επίσης. *Το μέγεθός τους μπορεί να φτάσει τα 7,5 Ρίχτερ!*». Στο επόμενο λοιπόν τεύχος τα δικά μας, τα εγωϊστικά....

[αρχή σελίδας](#)

Κριτική Βιβλίου Μαρία Πετρίτση: "Habent sua fata libelli" - Γιάννης Κακουλίδης: Ελληνικός Θάνατος (Εκδόσεις Καστανιώτη)

Η ΖΩΗ ΕΙΝΑΙ ΤΟ ΟΜΟΡΦΟΤΕΡΟ παραμύθι που επινόησε ο άνθρωπος για να ορίσει τον εαυτό του και να οριστεί από αυτόν. 13 μυθιστορίες ζωής είναι και αυτές που βρίσκουμε στο βιβλίο του Γιάννη Κακουλίδη «Ελληνικός θάνατος», κι ας πραγματεύονται το θέμα του θανάτου. Άλλωστε ποιος θα μπορούσε ποτέ να αρνηθεί το γεγονός ότι ο θάνατος αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα της ζωής, το τελευταίο από στάδιο μιας μοναδικής και πολύτιμης διαδικασίας που με μαθηματική ακρίβεια αρχίζει και τελειώνει με κάτι γνωστό, το οποίο καταφέρνει εντούτοις να παραμένει ένα μαγευτικό άγνωστο!

Μέσα σε αυτό το βιβλίο, το οποίο αποτελεί μια μελέτη πάνω στην τέχνη του πένθους, ο Κακουλίδης σκιαγραφεί την αντιμετώπιση του θανάτου ως διαδικασία τελετουργική -αναλύει

και περιγράφει τον τρόπο με τον οποίο διαφορετικοί άνθρωποι, σε διαφορετικά σημεία της Ελλάδας, στέκονται μπροστά στο χαμό οικείων προσώπων κι αρχίζουν να πενθούν γι' αυτά. Η μεσογειακότητα του Έλληνα, το εκφραστικότατο σύμπαν που τον περιβάλλει, οι ιδιοσυγκρασιακοί και τοπικοί παράγοντες, όπως ήθη κι έθιμα, η εθνική και ταξική του συνείδηση, το αναπόφευκτο φολκλόρ που συνοδεύει τις τελετές όλων των σπουδαίων γεγονότων της ζωής του, μεταξύ αυτών και ο θάνατος, αποτελούν μερικά από τα στοιχεία που αιτιολογούν και ερμηνεύουν τη στάση των ηρώων μπροστά στο αναπόφευκτο που περιγράφεται σε αυτές τις σελίδες.

Τα εσωτερικά τους κοιτάσματα καθίστανται το υλικό μιας εξαγνιστικής όσο και ειλικρινούς παράστασης, την οποία νιώθουν ότι οφείλουν τόσο στο πρόσωπο που χάθηκε όσο και στον εαυτό τους που καλείται πια να αντιμετωπίσει τη ζωή με μια απουσία παραπάνω. Η ψυχολογία τους ως ατόμων και ως λαού υπαγορεύει κάθε φορά τη στάση τους μπροστά στη μοίρα, στην κοινωνία, στην οικογένεια, στο Θεό. Τους κάνει να αλληλοαναιρούνται, να οικτρίζουν και να οικτρίζονται, να επιθυμούν τον θάνατο ως αντίδοτο στον πόνο του θανάτου, να δρουν με ακραίο κι όμως απόλυτα αναμενόμενο τρόπο, καθώς έτσι αρμόζει να στέκεται ο άνθρωπος απέναντι σε όσα τον υπερβαίνουν και τον λυπούν. Επιθυμούν να παρασυρθούν και να ενδώσουν σε μια δύναμη πιο δυνατή από τη θέλησή τους, πιο συναρπαστική και οριστική, επιθυμούν μέχρι και να ζήσουν τον θάνατο -όσο οξύμωρο και αν ακούγεται κάτι τέτοιο! Διαπιστώνουν όμως πως κάθε πληγή χαράζει εντονότερα πάνω τους τη γενναιοδωρία της έμφυτης αντοχής και του ενστίκτου επιβίωσης που εκείνη τη στιγμή, ασυναίσθητα, προτιμούν να αρνούνται.

Μεγαλοστομίες, βλαστήμιες, μελοδραματικές αντιδράσεις, κινήσεις απελπισίας και τρόμου, πόνος ανελέητος και ισοπεδωτικός που ψάχνει να βρει διέξοδο για να κατευναστεί ώστε να μην καταστεί τρέλλα, στιγμές επικότητας και κραδασμού, τα συμπαρομαρτούντα του θανάτου χρεώνονται σε όσους καλούνται να τον αντιμετωπίσουν ως τετελεσμένο γεγονός που ήρθε να ταραξει την καθημερινότητά τους και να αλλάξει ριζικά τη ζωή τους ως επιθανάτιος ρόγχος, μέσα σε μια στιγμή.

Οι εικόνες του βιβλίου είναι καταλυτικές ως προς τη λήψη και τη σύνθεσή τους. Συχνά τα γεγονότα παύουν να λειτουργούν ως ρεαλιστική αναπαράσταση, η αφήγηση γίνεται αλληγορία και η παρέκκλιση της απεικόνισης αποτελεί ένα από τα πιο ενδιαφέροντα στοιχεία του κειμένου. Η έμμεση περιγραφή της ψυχοσύνθεσης των ηρώων παραμένει ένα από τα λειτουργικότερα μέρη του κειμένου. Ο πόνος είναι ένα συναίσθημα που ευνοεί την παρατήρηση, καθώς μετατρέπει τον άνθρωπο σε έρμαιο των περιστάσεων και των γεγονότων, τον αφοπλίζει, τον ισοπεδώνει, τον καθαίρει! Οι ήρωες συντρίβονται, παραφρονούν, κατακλύζονται από την απώλεια και βαθμιαία εγκαταλείπουν τη διαδικασία της αφήγησης. Στο θάνατο δεν υπάρχουν από μηχανής θεοί.

Ο συγγραφέας δεν διστάζει να εκθέσει μπροστά μας το θέαμα του αιώνιου αρχέγονου πόνου, που είναι και η μοναδική αρχή του κόσμου. Μας φέρνει αντιμέτωπους, μέσω του καλλιτεχνικού του χειρισμού, με τον κόσμο της μέγιστης ομορφιάς που είναι η ζωή, κι εκείνον της αβύσσου του θανάτου που σκεπάζει τη φοβερή σοφία του Υπέρτατου Όντος. Μας αποδεικνύει πόσο αναγκαίος είναι ο κόσμος της οδύνης, ώστε να κεντρίζεται το άτομο στη δημιουργία του λυτρωτικού οράματος και, καταποντισμένο στη θεώρηση αυτή, να παραμένει στωικό απέναντι στη μοίρα και στη μεταφυσική του υπόσταση. Με αυτό τον τρόπο, δημιουργώντας ασυγκράτητα συναισθήματα και πάσης φύσεως κατακλυσμούς, ο Θεός ορίζει τον άνθρωπο και τον επαναφέρει σε μια κατάσταση πρωταρχικής συνταύτισης με την ίδια του τη φύση.

Ως αντίποδας αυτής της αντιμετώπισης δεν παραλείπεται να συμπεριληφθεί σε αυτό το σκοτεινό σκηικό κι εκείνη η ομάδα ανθρώπων που αντιμετωπίζουν σθεναρά τον θάνατο. Είναι οι

άνθρωποι που δεν διστάζουν να φερθούν γενναία και με ασυνήθιστο κουράγιο μπροστά στο χτύπημα της μοίρας, είναι εκείνοι που στέκονται αποφασισμένοι απέναντί της και δέχονται στωικά και με τολμηρό τρόπο όσα η ηχώ των γεγονότων γεννά μέσα τους.

Το δέος της μνήμης που στερεύει, η απειλητική μοναξιά που καιροφυλακτεί, η καθημερινότητα που γίνεται πιο φτωχή, η βιαιότητα της επιθανάτιας αγωνίας, το κενό της αγάπης που στερείται αποδέκτη οδηγούν τους πάσχοντες στις πιο μεγαλειώδεις στιγμές της ζωής τους. Στα κρυφά ή στα φανερά, στα βουβά ή κραυγάζοντας, ο Θάνατος δεν έχει άλλο τρόπο να αντιμετωπιστεί: βιώνεται ως κάτι μοιραίο και καθολικό, κι οι άνθρωποι είναι ελεύθεροι να εκφραστούν μπροστά του με όποιο τρόπο δύνανται προκειμένου να καταφέρουν να τον υπερβούν ή έστω να τον κατανοήσουν.

Ο λόγος του κειμένου είναι ιδιαίτερα άμεσος και στιβαρός και ταυτίζεται με την απόσταση που προσπαθεί να κρατήσει ο συγγραφέας από το ανελέητο γεγονός που αναπαριστά με υποδειγματική, εντούτοις, ευαισθησία. Οι ιστορίες διαδραματίζονται σε ανεξάρτητο χώρο και χρόνο μεταξύ τους και ως εκ τούτου είναι τελείως διαφορετικές, παρόλη την κοινή θεματολογία τους. Σε μερικές περιπτώσεις, πάντως, παρατηρείται ότι η γλώσσα παίρνει τη «μορφή» του προσώπου που περιγράφεται και τότε γίνεται ιδιάζουσα, καυστική, ορμητική, γίνεται η γλώσσα της σήψης και του πανικού.

Το έργο, στο σύνολό του, είναι ένα λυρικό ξέσπασμα και, ως τέτοιο, παραπέμπει σε στιγμές δανεισμένες από αρχαία ελληνική τραγωδία. Όπως ο τραγικός ήρωας παρουσιαζόταν με πλήθος μορφών, εκτεθειμένος στην οδύνη και αιωνίως πάσχων, έτσι και οι ήρωες του Κακουλίδη είναι βυθισμένοι στο αιώνιο πένθος, κι ο μόνος τρόπος για να ξαναβρούν τη χαρά είναι ίσως να κατορθώσουν κάποτε να «αναγεννήσουν» το χαμένο πρόσωπο και να υπερβούν τη συμφορά. Συχνά το ύφος είναι επικό και μεγαλεπήβολο: μέσα από την έκφραση ακραίων συναισθημάτων και την περιγραφή καταστρεπτικών στιγμών οι ήρωες αγγίζουν την προσωπική τους κάθαρση. Ο μοναδικός τρόπος άλλωστε για να υπερκεραστεί ο πόνος είναι η συμμαχία μαζί του και, ως εκ τούτου, η δημιουργία μιας νέας, βαθύτερης ιδέας του.

Στο τέλος κάθε μυθιστορίας ο αναγνώστης βουλιάζει στους ίσκιους του ολέθρου, νιώθει πως κάπου εδώ γύρω ενεδρεύει μια αυτοβιογραφική μονοδρομηση, καθώς το κείμενο παραμερίζεται ως βεβαίωση του φανταστικού και της μυθοπλασίας και καθίσταται έκφραση του πραγματικού και του ενδεχόμενου. Οι λέξεις παραμένουν αγκιστρωμένες στα γεγονότα: ο υφολογικός χειρισμός του συγγραφέα είναι εύστοχος και επιτήδειος. Οι πληθωρικές εσωτερικές κι εξωτερικές περιγραφές της οδύνης παραπέμπουν είτε στη μνήμη του αναγνώστη είτε στις ενδόμυχες φοβίες του, με τις οποίες ενδέχεται να μην έχει ακόμη συμφιλιωθεί. Αυτό είναι ένα στοιχείο του έργου που το καθιστά ακόμη πιο έντονο και επιβλητικό και του προσδίδει μια αμεσότητα σχεδόν απελπιστική και απόλυτη, καθώς οδηγεί σε αόρατες ψυχολογικές αναθυμιάσεις, σε μια αυτογνωσία σκοτεινή και επώδυνη που αφορά μεταφυσικά και, εν πολλοίς, συμβολικά μεγέθη.

Η αφήγηση είναι ρεαλιστική και κάπως αγχωτική, κι είναι βέβαιο πως ο αναγνώστης βυθίζεται ολοκληρωτικά στο ζοφερό περιβάλλον του βιβλίου χάρη στην μοναδική πιστότητα των σκηνών αποχωρισμού που παρατίθενται και ξυπνούν μέσα του τα ίχνη της ελληνικότητας νοοτροπιών και συμπεριφορών τα οποία ενδέχεται να αγνοούσε ότι φέρει καν!

Η αναγνώριση όλων αυτών των «ελληνικών» στοιχείων δρα διαισθητικά στον αναγνώστη, του υπενθυμίζει χωρίς να συγκεκριμενοποιεί, τον παραπέμπει χωρίς να τον περιορίζει, τον κάνει να αισθάνεται την οικειότητα του τόπου του χαραγμένη πάνω στα πιο ενδόμυχα εγκεφαλικά του κύτταρα, με σχεδόν ανεξήγητο τρόπο. Χωρίς ιδιαίτερα κλισέ, με κάπως αναμενόμενη έκβαση σε μερικές ιστορίες -μα και η έκβαση της τραγωδίας δεν ήταν πάντοτε εκ των προτέρων γνωστή;-

μέσα σε μια ατμόσφαιρα κλιμακούμενης ψυχολογικής έντασης, το βιβλίο αποτελεί άσκηση ύφους απέναντι στον πόνο και δημιουργική σύνθεση εθίμων του τελετουργικού της απώλειας.

* **Η Μαρία Πετρίτση** είναι και ιδιοκτήτρια της Αίθουσας Τέχνης "Theorema" στις Βρυξέλλες.

[αρχή σελίδας](#)

Κωνσταντίνος Π. Καβάφης: Ο Ιωάννης Καντακουζηνός υπερισχύει

Τους κάμπους βλέπει που ακόμη ορίζει
με το σιτάρι, με τα ζώα, με τα καρποφόρα
δένδρα. Και πιο μακρὰ το σπίτι του το πατρικό,
γεμάτο ρούχα κ' έπιπλα πολύτιμα, κι ασημικό.

Θα του τα πάρουν -Ιησού Χριστέ!- θα του τα πάρουν τώρα.

Άραγε να τον λυπηθεί ο Καντακουζηνός
αν πάει στα πόδια του να πέσει. Δεν πως είν' επιεικής,
λίαν επιεικής. Αλλ' οι περί αυτόν; αλλ' ο στρατός;-
Ή, στην κυρία Ειρήνη να προσπέσει, να κλαυθεί;

Κουτός! στο κόμμα να μπλεχθεί της Άννας-
που να μην έσωνε να την στεφανωθεί
ο κυρ Ανδρόνικος ποτέ. Είδαμε προκοπή
από το φέρσιμό της, είδαμε ανθρωπιά;
Μα ως κ' οι Φράγκοι δεν την εκτιμούνε πια.
Γελοία τα σχέδιά της, μωρά η ετοιμασία της όλη.
Ενώ φοβέριζαν τον κόσμο από την Πόλι,
τους ρήμαξεν ο Καντακουζηνός, τους ρήμαξε ο κυρ Γιάννης.

Και που το είχε σκοπό να πάει με του κυρ Γιάννη
το μέρος! Και θα τόκαμνε. Και θάταν τώρα ευτυχισμένος,
μεγάλος άρχοντας πάντα, και στεριομένος,
αν ο δεσπότης δεν τον έπειθε την τελευταία στιγμή,
με την ιερατική του επιβολή,
με τες από άκρου εις άκρον εσφαλμένες του πληροφορίες,
και με τες υποσχέσεις του, και τες βλακειές.

Κωνσταντίνος Π. Καβάφης

[αρχή σελίδας](#)

Κωστής Τζερμιάς: *απόσπασμα, "Ποίος Ητον ο Φονεύς του Βιζυηνού;" Εκδόσεις Ελληνικά Γράμματα 2001*

Καθώς έφευγα από το γραφείο, σκέφτηκα ότι έμπαινα σε μια κακή περίοδο, γεμάτη αναποδιές. Περπάτησα στους δρόμους της Αθήνας - σκόνη στους δρόμους, κι αναρωτιόμουν για την τύχη

μου· Διάβολε, είναι αναγκαίο να τη γνωρίζω, η ζωή είναι τεράστια κι αυτή η χώρα δε μου παρέχει καμμία εγγύηση για ασφάλεια· ήθελα επίσης να ξέρω πόσο εκτιμούν τις υπηρεσίες μου. Από μια πόρτα ξεπρόβαλαν τρεις αστυνομικοί που τραβολογούσαν ένα ματωμένο άντρα· τον πέταξαν σαν τσουβάλι στην καρότσα ενός στρατιωτικού αυτοκινήτου· ένα φοβισμένο παιδί στη μέση του δρόμου παρακολουθούσε τη σκηνή, κι όλα έμοιαζαν απολύτως φθσικά. Ήμουν εγώ που είχα προτείνει να συνεχιστούν οι συλλήψεις και οι εκτοπίσεις των καθοδηγητικών οργάνων των κομμουνιστών, όπως και να εξοριστούν οι περισσότεροι στα νησιά. Το αρχειακό υλικό που ανακαλύπταμε στα κρησφύγετα ήταν πολύτιμο. Γνώριζα επίσης ότι η διακήρυξη του Τρούμαν για οικονομική βοήθεια θα δημιουργούσε ένα πολιτικό μέτωπο πίεσης προς τους κομμουνιστές, γεγονός που θα περιόριζε τις στρατολογίες. Διακόσια πενήντα εκατομμύρια δολάρια καμαρωτά καταφτάνουν να χαλαρώσουν δεσμούς και αντιστάσεις· δεν είμουν σίγουρος όμως κατά πόσο το Τέρμινοϋς σχεδιάστηκε για να πετύχει. Οι κομμουνιστές, το πείσμα, το όραμα και οι Σοβιετικοί...αυτά δεν τα εξοντώνεις εύκολα. Σκεφτόμουν πως παρόλο που ουσιαστικά είχε τελειώσει ο πόλεμος, εξακολουθούσε να απουσιάζει η λογική. Έβλεπα τους ανθρώπους να τρέχουν από τη μία άκρη του δρόμου στην άλλη σαν κοτόπουλα αποκεφαλισμένα, κουρέλια στο χάος, στην αταξία. Ο Θεός είχε πεθάνει· όχι, δεν είχε πεθάνει, μα του ήταν αδιάφορη η Ελλάδα, τα ιερά και τα όσια... θα επιμείνει έτσι ώς το τέλος;

[αρχή σελίδας](#)

Σταγειρίτης Αθανάσιος (περ.1780 - περ. 1840) : "Τρόπαιον Ελληνικόν (Βιέννη, 1818)- Εξώφυλλο. Από τον ["Ελληνομνήμων"](#) "

ΤΡΟΠΑΙΟΝ ΕΛΛΗΝΙΚΟΝ

Πρῶτος πόλεμος Ἑλλήνων καὶ Περ-
σῶν, καὶ θρίαμβος τῶν Ἑλλήνων,
συλλεχθεῖς, καὶ συνταχθεῖς εἰς τὴν
ἐπλουσίαν Ἑλληνικὴν
γλῶσσαν

ὑπὸ

ἈΘΑΝΑΣΙΟΥ ΣΤΑΓΡΙΠΙΤΟΥ

Καθηγητοῦ τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης ἐν τῇ ἐν Βιέννῃ
τῆς Αὐστρίας Κρατισχολῆ τῆς Ἀκαδημίας τῶν
Ἀνατολικῶν γλωσσῶν.

Ἐν Βιέννῃ τῆς Αὐστρίας
Ἐν τῇ τυπογραφίᾳ τοῦ Ἰωάν. Βαρθ. Ταβέλλου.
1818.

αρχὴ σελίδας

Γιάννης Ξανθούλης : "Το Τανγκό των Χριστουγέννων" απόσπασμα . Εκδόσεις Καστανιώτη

Ο Λάζαρος δεν κατάλαβε πόσο σκέτη μπορεί να είναι μια οποιαδήποτε ντροπή. Αδυνατούσε να καταλάβει οτιδήποτε εκτός απ' την ευχάριστη υγρασία στο λαιμό του. Εκεί που ελεύθερα άφηνε τα δάκρυά του να καταλήξουν ο Καραμανίδης. Και ειλικρινά δεν τον ένοιαζε καθόλου. Του αρκούσε που θα πέθαινε μες στην αγκαλιά-μέγκενη του αξιωματικού, τραγουδώντας ερωτικά άσματα, μόνο με τις κάλτσες, αμπαλαρισμένος με την ασκητική απελπισία του παρτενέρ του κι εκείνη την υγρή κατάθεση της πράσινης ευαισθησίας στο λαιμό του. Ήταν βέβαιος πως λόγω μέντας και ευκαλύπτου –μόνιμων επωδών των χνότων του Καραμανίδη- όλες οι εκκρίσεις του είχαν το πράσινο, ίσως και το μπλε του ψύχους.

Πριν αποθέσει το πνεύμα του στις αργεντίνικες θεότητες του τανγκό και στην αγιοσύνη της Μπέσου Σμιθ ή και της Μπίλι Χόλιντεϊ, αγκάλιασε το στιβαρό κορμί του υπολοχαγού συνειδητά. Δεν ήταν πια σίγουρος για τα ανακλαστικά του στα επόμενα λεπτά. Χωρίς να σταματήσουν ούτε δευτερόλεπτο να μαλάζουν με τα πέλματά τους το μωσαϊκό, κατάργησαν παντελώς τις αποστάσεις. Το δεξί χέρι του Λαζάρου –υπολόγιζε ότι πέθαινε από λεπτό σε λεπτό και γλυστρούσε σε μια ιδρωμένη άβυσσο- χάιδεψε το σβέρκο του Στέφανου Καραμανίδη, που στεκόταν στον περήφανο λαιμό του αμάθητος στην τεχνική της αγάπης.

Κι ύστερα άκουσε τον υπολοχαγό να κλαίει σκυμμένος στον ώμο του, βαρύς και χοντροκόκκαλος, με αναφιλητά που θύμιζαν πρωτόγονα περουβιανά τραγούδια. Σαν βουκολικός θρήνος των Άνδεων σε διασκευή Σάιμον και Γκαρφάνκελ.

[αρχή σελίδας](#)

Κατερίνα Καριζώνη: *απόσπασμα "Τσάι με τον Καβάφη" Εκδόσεις Καστανιώτη.*

Είχε πέσει το σούρουπο μεθυσμένο, αιμόφυρτο, σπαράζοντας πάνω από την Αλεξάνδρεια, βάφοντας τα τοπία αλλού με ανοιχτό βιολετί κι αλλού με βαθύ πορφυρό, κι άλλοτε ρίχνοντας ανάμεσά τους χρυσαφένιες πινελιές, προορισμένες όμως να σβήσουν μέσα στο μαβί της θάλασσας και στο μαύρο της νύχτας που ξεπρόβαλε απ' όλες τις μεριές. Όπως πνίγεις τους παλιούς σου έρωτες μες στο κρασί, έτσι μεθοκοπώντας το σύμπαν έπνιγε στο κόκκινο χρώμα το τελευταίο φως λίγο πριν βυθιστεί στο σκοτάδι. Φυσούσε ένας νοτισμένος φθινοπωρινός αέρας χαϊδεύοντας τη μακριά κόμη των φοινικόδεντρων, τα μαλλιά των ανθρώπων που γύριζαν χαμένοι μέσα στις αλλαγές των εποχών, τα χαρτιά μου που προσπαθούσαν να κρατήσουν μικρές ανάσες ζωής. Ένα ελαφρύ ρίγος διαπερνούσε την κρούστα της θάλασσας κι έπεφτε πάνω της το βράδυ σαν μαύρος μουσαμάς που σκεπάζει ωπή ελαιογραφία.

Σκέφτηκα λοιπόν, καθώς έκλεινα την πόρτα μου πίσω μου κι η νύχτα φαινόταν γλυκιά, γεμάτη από τον ηλεκτρισμό του φθινοπώρου, σχεδόν μαγνητική, να περπατήσω λιγάκι για να χαλαρώσω, να μου φύγει η πίεση της δουλειάς. Κι έτσι όπως τα κύματα της θάλασσας σε σπρώχνουν το ένα στο άλλο και χωρίς να το καταλάβεις, απομακρύνεσαι και βρίσκεσαι στο ανοιχτό πέλαγος, έτσι σιγά σιγά ξεμάκρυνα από τις έγνοιες μου και βρέθηκα να περπατώ μες στη νυχτερινή αχλύ σαν υπονοβάτης που τον παρασέρνουν τα όνειρά του. Τα πόδια μου άρχισαν να με πηγαίνουν μόνα τους. Δυο πόδια που με στήριζαν σε όλη τη ζωή, που κουβαλούσαν αγόγγυστα το πλαδαρό μου σώμα, που έτρεχαν πίσω από τις ανάγκες μου και που τα οδηγούσε η ψυχή μου. Πού θα με πήγαιναν λοιπόν αυτά τα πόδια; Πού αλλού από το quartier grec.

[αρχή σελίδας](#)

Νίκος Τσιφόρος: "Απόλλωνάκος ο Τσαχπίνης" από την Ελληνική Μυθολογία, *Εκδόσεις Ερμής 1993 και απο το [Σπουδαστήριο Νέου Ελληνισμού](#)*

Το καλοκαίρι ανθίζουν τα μοσκοφάσουλα και τα ζουζούνια του νερού τραγουδάνε σερενάτες στις μαμζέλ ζουζούνες, μπας και τις καταφέρουνε δια το πονηρόν και την "διαιώνισιν του είδους". Και να δης που τις καταφέρνουνε...

Στις πολιτείες τα θηλυκά ντύνονται αραχνάτα, βράζει το αίμα των σερνικών μέσα στην κάψα, μοσκοβολάνε οι ροδιές και καρδαμώνουνε τ' αγγούρια τα Καλυβιώτικα...

Και το λοιπόν, μια κι ο Απόλλωνας κατεβαίνει από την Υπερβόρεια διαμονή του τη χειμωνιάτικη κι' είναι ένας θεός - παίδαρος, όμορφος και βαρβάτος, πιάσανε οι πρόγονοί μας και του φορτώσανε όλες τους τις καλοκαιριάτικες λαύρες κι' επιθυμίες... Απόλλωνας ο αβάσταχτος. Τούτος δω ο λαός, ο Μεσογειακός, ο μελαχρινός, ο ερωτιάρικος, έχει θεσπίσει σήμερα κάτι "ηθικές αρχές" ζόρικες σαν κορσές από ατσάλι... Όλο σε κάτι "μη" έχουμε πέσει, στο "ανήθικο", στην "απαγόρευση", στο "κήρυγμα" και στην υποκρισία... Κι' οι περισσότεροι από τούτους τους μεγάλους κυρίους του "μη", στη ζούλα τσιμπάνε τα ψαχνά των γυναικών στα λεωφορεία, γλαρώνουν τα μάτια, έχουνε βίτσια ανομολόγητα και συντηρούνε κρυφοκομενίτσες με αγουράδες... Όμως, σαν ανεβαίνουνε πάνω στο βήμα, φωνάζουνε και σκίζονται, "το πυρ το εξώτερον κατηραμένοι", ή "η άσπιλος Ελληνική κοινωνία" και "η αγνή παράδοσις". Κι' από την αγνή παράδοση έρχονται κάτι τηλέγραφοι να σου σηκώνουνε το πετσί. Αιμομιξίες, βρωμίες, φυλομοφιλίες, ανωμαλίες και μοιχείες, ένας στους δυο κερδίζει, που λέει και το λαχείο... Το κολλάρο νάναι καθαρό και η μύτη ψηλά. Τ' από μέσα ποιος τα βλέπει και ποιος τα ξέρει; Αχ, να μπορούσαμε να τα πούμε καθαρότερα, τι οχετό θα ξέρναγε η μεγάλη έννοια της "Υψηλής Ηθικής"... Αλλά δεν μπορούμε, θα ταράξουμε το λαϊκόν αίσθημα.

Οι αρχαίοι μας ήτανε τιμιότεροι... Άσε που θυμάζανε την αθλουμένη νεολαία στον Ιλισσό, άσε κάτι άλλα πονηρά που τα βρίσκεις με τη μορφή "φιλοσοφικής ερμηνείας" ακόμα και στο Πλατωνικό Συμπόσιο, όμως ήτανε τιμιότεροι. Βάζανε οι εταίρες την πινακίδα τους στην αγορά, πέρναγε ο "πελάτης", της έγραφε "χαίρειν" και την τιμή, έκλεινε η δουλειά κι' όλη η Αθήνα ήξερε ότι ο Αριστόδημος ο Νικίου θα βουλευτή απόψε με το τσαχπινάκι το Πλάγανδρον και δεν έδινε οβολό. Τι με νοιάζει εμένα με ποια θα πα να βγάλει τα μάτια του ο Αριστόδημος ο Νικίου, έλεγε ο κάθε Αθηναίος. Άντρας είναι, με την Αριστοδήμια θα την περάση όλη του τη ζωή; Κι' αφού κανέναν Αριστόδημο δεν υπάρχει στη γη που να μην της έχη κάνει απιστία της Αριστοδήμιας, με τέτοια θα τρώμε την ώρα μας; Με γεια τους, με χαρά τους και καλά κρασιά...

Ελεύθεροι, λοιπόν, οι άνθρωποι, είχανε του κόσμου τα πάθη κι' επειδή κάποιος έπρεπε να τα προστατεύη τούτα τα "ελαττώματα", διαλέξανε τον Απόλλωνα. Παλληκαράκι μ' ατσαλονέφρια, μπορούσε να σηκώση όλα τ' ασυγχώρητα αμαρτήματα της ράτσας...

Και σαν τέτοιος που ήτανε, δεν τον παντρέψανε. Τον αφήσανε εργένη και λεύτερο να χαρή τη ζωούλα του...

Ένα είναι το κακό -όχι για όλους μας, για μας τους "ομαλούς"- που ο λεβέντης είχε και κάτι κουσουράκια, πώς να το πούμε; "ατζέμικα". Κάτι ο Άδμητος, κάτι ο Ιππόλυτος της Σικυώνος, κάτι ο Υάκινθος, ποζάρανε σαν "επιμυθισμένοι νέοι" που, τέλος πάντων, κάνανε και παρέα και τους έμαθε ποδήλατο σε τρύπια σέλλα ο θεός τούτος ο βιτσιόζος... Βέβαια τον σιχαίνεται ο αγαθός Πλούταρχος στα γραφτά του κι' οι πατέρες της Εκκλησίας αφορμή βρίσκουνε να του τα σούρουνε... Όμως οι πατέρες της Εκκλησίας δεν πιστεύανε στο Ελληνικό Πάνθεον. Κι' αφού δεν πιστεύανε, δεν έπρεπε να υπάρχει γι' αυτούς Απόλλωνας κι' αφού δεν υπήρχε, τι του τα λένε;... Λάθος τους και να πα να τα πούνε στα Σόδομα, άμα μάθουνε τι σημαίνει η λέξη "σοδομισμός"

και στον Λωτ με τους αγγέλους που "τα πιστεύουνε"... Τέλος πάντων...

Τα θηλυκά, όμως, τον "φυσικόν δρόμον", τα περιποιήθηκε με τα παραπάνω ο ξανθός τσαχπίνης... Στη Θάσο η επιγραφή τον αναφέρει... "Νύμφησιν κ Απόλλωνι νυμφαγέτη..."... και δεν άφηνε καμιά να μην της εκφράση τον θαυμασμό του.

Πρώτη ήταν η Εστία, η κόρη του Κρόνου και αδερφή του πατέρα του Δία. Η θείτσα του, να πούμε. Πήγε, της κόλλησε, της κουνήθηκε, την ξεμονάχιασε... Η Εστία ζορίστηκε.

- Δία, είπε στον αδερφό της, σκύψε την κεφαλα σου.

- Γιατί, θα μου βγάλεις τις κόνιδες;

-Όχι. Θα ορκιστώ.

Και ωρκίστηκε στην κεφαλα του αδερφού της "να μείνη πάντα παρθένα κι' ευγενής ανάμεσα στους θεούς". Για τούτο και οι Ιέρειες της Εστίας έπρεπε να μένουν παρθένες κι' εδώ και στη Ρώμη...

Ο παλιανθρωπαρέας, όμως, ο Απόλλωνας είχε ως φαίνεται μανία με τις παρθένες... Και ημέραν τινά στη Δήλο πέτυχε... την αδερφή του την Άρτεμη.

- Ρε Αρτεμάκη, της είπε, είσαι δια... να περάσωμεν ομού δύο ευχάριστες ώρες;

- Δε ντρέπεσαι ρε; Εγώ, η αδερφή σου;

- Σας παρακαλώ, τέτοια θα κυττάμε τώρα;

Ήτανε δίπλα στο βωμό της Αρτέμιδος κι' η κοπέλα σηκώθηκε απάνω.

- Ας το διάλο από δω ρε.

Κι' επειδή παραγρίεψε, τα κατάφερε κι' έμεινε παρθένα.

Η μούσα όμως, η Καλλιόπη, δεν την σκαπουλάρησε.

Την είδε και της έκλεισε το μάτι.

- Τι είσθε Καλλιόπη.

- Μούσα καλέ.

- Αχ μωρή μουσίτσα...

Γέλασε η Καλλιόπη κι' "εγεννήθη αυτή υιός ονόματι Ιάλεμος". Ο ποιητής ο Ιάλεμος που τραγουδούσε παθιάρικα και θανατικά -ως το "Κλαίει η μάνα μου στο μνήμα" και "Στον άλλο κόσμο που θας πας"- έτσι που τα τέτοια ποιήματα τα κλασιάρικα για τον θάνατο των ανθρώπων και των όντων, λέγονται στ' αρχαία "ιάλεμοι".

Του άρεσε η πρώτη Μούσα του τσαχπίνη, πήγε και βρήκε μια δεύτερη, την Κλειώ.

- Μούσα είσθε;

- Μάλιστα, σερ.

- Μήπως είσθε βρωμούσα;

- Καθόλου, σερ. Έχουμε μπάνιο στο σπίτι.

- Ε, τότε τι καθόμαστε;

Κι' εγεννήθη ο Ορφεύς που έπαιζε σε χρυσή λύρα, χωρίς να έχη ιδέα από χρηματιστήριο...

Κείνες όμως που τάραξε ο νυμφαγέτης ήτανε οι Νύμφες. Μεγάλη καταστροφή.

Είπαμε για τη Δάφνη, το μεράκι του, άλλη φορά. Να τα πούμε τώρα με λεπτομέρειες...

Η Δάφνη ήτανε κόρη ποταμού. Ή του Λάδωνα στην Αρκαδία, ή του Πηνειού... Μαμά της η Γη.

Καλή κοπέλα, όμως, και με μυαλό, όχι από κείνες που πάνε σήμερα στα κλαμπ και θέλουνε τρία πακέττα τσιγάρα για ν' ανοίξουνε τα μάτια τους το πρωί... Φρόνιμη, σεμνή και προ παντός μακριά από τους ερωτάκηδες.

Ήτανε τώρα ένα παιδί, Λεύκιππο τον λέγανε, γιος του βασιλιά Οινόμαου, και τσιμπήθηκε με τη Δάφνη... Τσιμπήθηκε πολύ και τον πιάσανε οι φίλοι του.

- Δε γίνεται τίποτα, βρες καμμιάν άλλη, τζάμπα χάνεις την ώρα σου.

- Όχι, την αγαπάω.

- Μην την ζυγώσης, αυτή μόλις δη άντρα λακάει και φεύγει.

Ο Λεύκιππος σκέφτηκε μια μηχανή. Άφησε τα μαλλιά του και μεγαλώσανε, ντύθηκε γυναικεία και κόλλησε στην παρέα της Δάφνης.

Κάνανε, λοιπόν, συντροφιά, τη ζύγωνε, τη φιλούσε σα φιλενάδα, πορευότανε. Αλλά επειδή κι' ο Απόλλωνας ήτανε ερωτευμένος με τη μικρά, της έδωσε μια έμπνευση...

Λέει, δηλαδή, μια μέρα η Δάφνη:

- Καλέ κορίτσια, δεν κάνουμε ένα μπανάκι στον Λάδωνα, τον μπαμπά;

Ξεβρακωθήκανε όλες, πέσανε στο νερό, ο Λεύκιππος έμεινε και τις κύτταγε.

- Έλα πέσε μωρή Λευκιππού, του φωνάζανε τα κορίτσια.

Ευκαιρία ήτανε ν' αποκαλυφθή ο Λεύκιππος, τα πετάει, κάνουνε έτσι τα κορίτσια, βλέπουνε ένα μαντράχαλο χάλια...

- Άντρας είσαι ρε μπαγάσα;

- Ξέρετε...

Οι Νύμφες έγιναν έξω φρενών.

- Μπανιστηριτζή! Παλιάνθρωπε.

Βγήκανε έξω, αρπάξανε τ' ακόντια και τα μαχαίρια και... πάει ο Λεύκιππος. Πέθανε με μιζ αν πλι και ξεβράκωτος.

Τα παρακάτω είναι γνωστά. Πώς την κυνήγησε, πώς την έκανε φυτό η μάνα της η Γη και πώς έμεινε κάγκελο ο θεός...

Άλλη μια Νύμφη, η Ωκυρρόη, δεν του ξέφυγε του τσαχπίνη... Ήτανε κόρη του ποταμού Ίμβρασου στη Σάμο. Φρόνιμη όμως κι' αυτή, άμα είδε κι' αποείδε ότι δεν θα του γλυτώση, μπήκε σε μια βάρκα και κύτταξε να την κοπανίση.

Ο Απόλλων ξεκαρδίστηκε.

- Μωρή, της φώναξε, έλα πίσω γιατί εγώ είμαι θεός. Κι' εμείς οι θεοί είμαστε σαν τους ταχυδακτυλοουργούς. Κάνουμε θαύματα.

Η Ωκυρρόη γύρισε στο ναύτη της.

- Πιο γρήγορα τα κουπιά κι' άστονε να λήη.

Ο Απόλλωνας θύμωσε. Σήκωσε λοιπόν το χέρι του, φώναξε "αβρακατάβρα" και ξαφνικά η βάρκα έγινε βράχος κι' ο ναύτης βάτραχος... Κατόπιν τούτου, παρακαλώ, τη στρίμωξε την Ωκυρρόη. Άλλα δεν ξέρω.

Άλλες Νύμφες δεν είπανε όχι. Η Μελία, κόρη του Ωκεανού, πήγε ετσιθελικά κι' έκανε και γυιο, τον Ισμηνό, που ήτανε ο πατέρας της Δίρκης (θα τα δούμε αυτά στον Περσέα). Η Κωρυκία, κι' αυτή πήγε με τη θέλησή της και γέννησε τον Λυκωρέα, που έχτισε την πόλη Λυκώρεια στον Παρνασσό...

Η αδυναμία όμως του θεού ήτανε οι θνητές. Α, εδώ μας ρήμαξε, κακοχρονονάχη...

Η ιστορία με την Κασσάνδρα είναι λιγάκι πονηρή... Τούτη δω η Κασσάνδρα ήτανε κόρη του Πριάμου και της Εκάβης από την Τροία... Την είδε ο Απόλλωνας τη γουστάρησε και της είπε:

- Κασσαντράκι. Έλα να πάμε για νανάκια κι' ό,τι θέλεις από μένα θα τώχης.

Η Κασσάνδρα, γυναίκα και πονηρή, του ζήτησε το αντίτιμο:

- Μου χαρίζεις τη δύναμη της μαντικής κι' εγώ ό,τι θέλεις.

Τίποτα δεν του κόστιζε του Απόλλωνα "πάρτηνε τη δύναμη της μαντικής".

Έκανε, όμως, λάθος και πλήρωσε μπροστά. Διότι η πονηρή η Κασσάνδρα μόλις μάγκωσε τη δύναμη να μαντεύη και την έβαλε μέσα της, δώρο θεού ήτανε και δεν ανακαλιότανε σαν νομάρχης, του γύρισε την πλάτη.

- Πριτς που θα σου σταθώ...

Ο Απόλλων τσατίστηκε πάρα πολύ, αλλά δεν έδειξε τίποτα. "Να μου τη φέρης βρώμα τζάμπα

και βερεσέ;"... Χαμογέλασε, λοιπόν, και της λέει χαριτωμένα:

- Νάναι καλά το ινάτι σου ρε Κασσαντράκι, αλλά ένα φιλακι δε μου δίνεις τουλάχιστο ένα φιλάκι;

- Ε, πια... Ένα φιλί...

Απάνω, λοιπόν που τη φίλαγε, τη φτύνει ο Απόλλων μέσα στο στόμα.

- Φτου σου, αλανιάρρα.

Κι' από τότε έλεγε μαντείες η Κασσάνδρα, αλλά δεν την πίστευε άνθρωπος. Έτσι δεν την πιστέψανε που τους έλεγε ότι θα καταστραφή η Τροία κι' έτσι την έπιασε αιχμάλωτη ο Αγαμέμνονας και την κουβάλησε στο Άργος όπου την καθάρισε η Κλυταιμνήστρα η αιμοβόρα... Άλλη κοπέλα ήτανε η Μάρσηππα... Εδώ πέρα ο Απόλλων τάκανε και απατεώνικα. Της ξηγήθηκε, δηλαδή, πονηρά.

- Μάρσηππα θα σε πάρω.

- Έλα καλέ.

- Να φάω τα κόκκαλα του μπαμπά...

Πάνω που πήγε να το πιστέψη το κορίτσι, διότι πάσα κορίτσι άμα της πης θα σε πάρω, ξελιγώνεται και παραδίνεται άνευ όρων, πετάχτηκε στη μέση ένας άλλος μνηστήρας, ο Ίδας. Ο Ίδας ήτανε θνητός, αλλά είχε ένα αλογάκι μεραγκλαντάν, με φτερά σαν ελικόπτερο, του τόχε χαρίσει ο Ποσειδώνας... Κι' επειδή αγαπούσε κι' αυτός τη Μάρσηππα, πετάγεται, τη μαγκώνει, τη βάζει πάνω στ' άλογο και πετάνε στη Μεσσηνία.

Ο Απόλλων σκύλιασε.

- Τον κερατά, να μου φάη το κορίτσι πάνω που τόψηνα.

Τους φτάνει, λοιπόν, κι' αρπάζονται στα χέρια με τον Ίδα. Ο Ζευσ όμως από πάνω τάβλεπε και κείνη την ημέρα τον είχε πιάσει το συναίσθημα της δικαιοσύνης. Καβαλλάει ένα σύννεφο κι' έρχεται κοντά.

Παίζουνε ξύλο οι δυο άντρες και σφυράει ο Δίας.

- Φάουλ... (δηλαδή είπε "μπρεκ" όπως λένε στο μποξ).

Χωρίσανε, έρχεται κοντά ο Ζευσ που καθότανε μακριά μη φάη καμμιά αδέσποτη, και τους κάνει ήρεμα:

- Γιατί μαλώνετε τζάμπα και βερεσέ; Να διαλέξη η κοπέλα ποιον θέλει απ' τους δυο.

Η Μάρσηππα το σκέφτηκε. Βέβαια, πιο πολύ της άρεσε ο Απόλλων, αλλά έκανε λογικό συλλογισμό:

"Αυτός είναι θεός και μένει αθάνατος. Εγώ θνητή, θα γεράσω αύριο - μεθαύριο και δεν θα θέλη μήτε να με φτύση... Να πάρω τον Ιδάκο καλύτερα και σιγουριές..."

Και διάλεξε τον Ίδα κι' ο Απόλλων, πάει, έμεινε ξανά - μανά μπουκάλια.

Με την Κορωνίδα, όμως, την κόρη του Φλεγύα, τα κατάφερε μια χαρά ο πονηρός αυτός κύριος.

Κι' άμα τα κατάφερε τούρθε μια μέρα η κοπέλλα έξαλλη.

- Τι με κάνετε, θεότατε;

- Τι έκανα;

- Καλέ με εγκαστρώσατε... Και σας είπα: Λάβετε προφυλάξεις. Δυόμιση δραχμές έχουνε οι ρημάδες...

Ο Απόλλων, όχι που λυπότανε το δυομισάρι, αλλά δεν τόχε σκεφτή. Και φρονίμως ποιών έκανε την κορόιδα και χάθηκε από τη γειτονιά της.

Ο μπαμπάς της, όμως, της Κορωνίδας όταν τόμαθε, έγινε εκτός εαυτού.

- Φτου παλιοβρώμα, μου λέρωσες το όνομα. Τώρα;

Ήτανε ένας νέος, Ίσχυς λεγότανε, που τη γουστάριζε την Κορωνίδα και ήθελε να την πάρη. Το λοιπόν, τα βάλανε κάτου πατέρας και κόρη και τα μιλήσανε.

- Θα πάρης τον Ίσχυ.

- Ναι, αλλά ξέρετε...

- Ξεράδια... να μη του πης. Να σε νομίζη παρθένα...

Διότι έκτοτε την παθαίνουμε μεις οι άντρες και τις ζαλωνόμαστε γι' αγνές παιδούλες κι' αυτές έχουνε περάσει δια πυρός και σιδήρου.

Την έφαγε, λοιπόν, ο Ίσχυς και την κουκουλώθηκε.

Ένας κόρακας πήγε και του το πρόλαβε του Απόλλωνα.

- Παντρεύτηκε.

Ο Απόλλων έγινε παπόρι.

- Παλιοκοράκι, φώναξε. Είσαι άσπρο πουλί, ε; Ε, λοιπόν, από σήμερα σε καταριέμαι και θα γίνης μαύρο.

Κι' από τότε γίνανε μαύρα τα κοράκια που δε φταίγανε τα κακόμοιρα. Αλλά έτσι είναι η ζωή.

Άλλος γκαστρώνει κι' άλλος μαυρίζει.

Η ιστορία έχει και συνέχεια κομπολόι... Ο Ίσχυς σκότωσε τη γυναίκα του άμα έμαθε τα ρεζίλια της. Ο Απόλλωνας σκότωσε τον Ίσχυ. Ο Φλέγυος, ζωχαδιάστηκε και πήγε να κάψη το μαντείο του Απόλλωνα. Ο Απόλλωνας ζωχαδιάστηκε που πηγε ο Φλέγυος να του κάψη το μαγαζί και τον καθάρισε και τον έστειλε στον Άδη, τμήμα μαρτυριών. Ο μόνος που γλύτωσε από τούτη τη βρωμιά ήτανε το παιδί, που το πρόλαβε ο Απόλλωνας, το γλύτωσε, το κηδεμόνεψε, κι' αργότερα έγινε μέγας γιατρός, ο Ασκληπιός με τ' όνομα, αν θάχετε ακουστά, έχει και δρόμο δικό του, διότι πρόκοψε πολύ, πάνω στα Πευκάκια στον Λυκαβηττό... Μάλιστα.

Πολύ θανατερό σκόρπισε ο ασυνείδητος αυτός άντρας... Ήτανε μια κοπέλλα, η Βολίνη, που για να γλυτώση έπεσε στη θάλασσα, στην Αχαΐα, ήτανε μια άλλη Κασταλία που έπεσε και πνίγηκε σε μια πηγή στους Δελφούς και μάλιστα από κει την είπανε και Κασταλία την πηγή... Όπου πήγαινε και συμφορά... Η Μυθολογία είναι γεμάτη τέτοιες ιστορίες του με γυναίκες... Δε γίνεται, βέβαια, να τις πούμε όλες, θέλουμε τόμους. Θα πούμε, όμως, μερικές σημαντικές. Οι Ανατολίτικοι λαοί μάς λένε "Γιουνάν", Ίωνες, απογόνους του Ίωνα... Και τ' όνομα το χρωστάμε στην... επέμβαση του Απόλλωνα.

Ο Ερεχθέας, ο βασιλιάς της Αθήνας, είχε μια κόρη, την Κρέουσα, που τάπησε με τον θεό. Πηγαίνανε κει κάπου στην Ακρόπολη και βλέπει τινάς πλέον γιατί εκεί πέρα, στου Φιλοπάππου και γύρω - γύρω, βράζει το ερωτικό μέχρι σήμερα. Και μη έχοντας δωμάτια δι' οικογενείας, τη βγάζανε σε μια σπηλιά...

Με τ' αστεία - αστεία, όμως, φούσκωσε η Κρέουσα και γέννησε αγόρι. Τόβαλε σ' ένα καλάθι και είπε να το πάη στον μπαμπά της για φρούτο, καρπόν κοιλίας που λένε, αλλά ο Απόλλωνας φώναξε τον Ερμή.

Οι Ανατολίτικοι λαοί μάς λένε "Γιουνάν", Ίωνες, απογόνους του Ίωνα... Και τ' όνομα το χρωστάμε στην... επέμβαση του Απόλλωνα.

Ο Ερεχθέας, ο βασιλιάς της Αθήνας, είχε μια κόρη, την Κρέουσα, που τάπησε με τον θεό.

Πηγαίνανε κει κάπου στην Ακρόπολη και βλέπει τινάς πλέον γιατί εκεί πέρα, στου Φιλοπάππου και γύρω - γύρω, βράζει το ερωτικό μέχρι σήμερα. Και μη έχοντας δωμάτια δι' οικογενείας, τη βγάζανε σε μια σπηλιά...

Με τ' αστεία - αστεία, όμως, φούσκωσε η Κρέουσα και γέννησε αγόρι. Τόβαλε σ' ένα καλάθι και είπε να το πάη στον μπαμπά της για φρούτο, καρπόν κοιλίας που λένε, αλλά ο Απόλλωνας φώναξε τον Ερμή.

— Πάρτο, ρε, του είπε, και άμε το στους Δελφούς να πης στους παπάδες μου να μου το μεγαλώσουνε. Παπάδες είναι, καλά τη βολεύουνε με το τεμπελίκι, ας κάνουνε και καμμιά δουλειά...

Η Κρέουσα αργότερα, βρήκε ένα κοροίδο, τον Ξούθο, τον παντρεύτηκε. Κι' αυτός έχει δική του οδό. Αλλά οδό, ξ' οδό, παιδί δεν κάνανε. Πήγανε, λοιπόν, στο μαντείο να ρωτήσουνε τι θα γίνη...

Το μαντείο, βαριόντουσαν οι παπάδες, λένε "ξέρετε τίποτα; Τον πρώτο νέο που θα βρήτε μπροστά σας να τον υιοθετήσετε κι' αφήστε κάτι για τον δίσκο"...

Τον πρώτο νέο που βρήκανε μπροστά τους ήτανε -κύττα, δηλαδή, κάτι συμπτώσεις να σου φεύγη το καφάσι!- ο γιος της Κρέουσας και του Απόλλωνα που είχε μεγαλώσει και κοπροσκύλαγε στους Δελφούς, καλοθρεμμένος απ' τους ψυχο-παπάδες του. Ο Ξούθος τρελλάθηκε.

- Νάτος ο πρώτος νέος. Να τον πάρουμε.

Η Κρέουσα, όμως, δεν τον ήθελε.

- No! Να βρούμε άλλον.

- Μα μας είπανε τον πρώτο.

Τέλος πάντων, τον πήρανε, αλλά η μάνα που δεν ήξερε ακόμα, δεν το χώνευε το παιδί... Και μια μέρα σκέφτηκε να του ρίξει λίγο δηλητηριάκι στη σούπα του. Αλλά πολύ λίγο, όσο να πούμε χρειαζότανε να πεθάνη...

Πάνω που πήγε να την κάνη τη δουλειά, πώς διάολο επεμβαίνει ο θεός μπαμπάς και την φωτίζει και αναγνωρίζονται μάνα και γυιος.

- Εσύ σαι, ρε;

- Εγώ, μαμά.

- Έλα να σ' αγκαλιάσω.

- Μη, έχω συνάχι.

- Έλα παιδί μου. Καλύτερα νάχης συνάχι. Θα δακρύσουμε κι' από συγκίνηση.

Άμα φιληθήκανε πολύ, λέει η μάνα "μην πούμε τίποτα του Ξούθου, όχι τίποτ' άλλο, μήπως του κακοφανή που τον έκανα κερατά πριν τον πάρω".

Η Αθηνά, όμως, πού στο διάολο βρέθηκε, μπήκε στη μέση.

- Δεν κάνει, ρε παιδιά. Να του το πήτε.

Και του τόπανε του Ξούθου και καταυχαριστήθηκε ο άνθρωπος.

Το αγόρι αυτό ήτανε ο Ίων, ο γενάρχης μας, μπάσταρδος εξ' ού και μπορεί κι' ελόγου μας νάμαστε λίγο μπάσταρδοι... Αλλά μπάσταρδοι θεϊκοί...

[αρχή σελίδας](#)

Jean-Paul Sartre: "Οι Λέξεις" *απόσπασμα*. μετάφραση: Ειρήνη Τσολακέλλη. Εκδόσεις Άγρα, 2003.

Φυσικά δεν είμαι αφελής : ξέρω καλά ότι επαναλαμβανόμαστε. Όμως αυτή η γνώση, την οποία απέκτησα πρόσφατα, κατατρώει τις παλιές μου βεβαιότητες δίχως να τις διαλύει εντελώς. Η ζωή μου έχει μερικούς σχολαστικούς μάρτυρες που δεν μου συγχωρούν τίποτα· συχνά με τσακώνουν να ξεπέφτω στις ίδιες λακκούβες. Μου το λένε, τους πιστεύω και ύστερα, την τελευταία στιγμή, συγχαίρω τον εαυτό μου : χθες ήμουν τυφλός· σήμερα η πρόοδός μου συνίσταται στο ότι έχω καταλάβει πως δεν προοδεύω πια. Μερικές φορές είμαι εγώ ο ίδιος μάρτυρας κατηγορίας. Για παράδειγμα συνειδητοποιώ ότι, πριν από δύο χρόνια, έγραψα μια σελίδα που θα μπορούσε να μου χρησιμεύσει. Την ψάχνω και δεν την βρίσκω : τόσο το καλύτερο : υποκύπτοντας στην τεμπελιά, θα παρενέβαλα μια παλιαντζούρα σε ένα καινούργιο έργο : σήμερα γράφω πολύ καλύτερα, θα την ξαναγράψω. Όταν τελείωσα, η τύχη μου έφερε μπροστά μου τη χαμένη σελίδα. Κατάπληξη : με διαφορά λίγων κομματιών, εξέφραζα την ίδια ιδέα με τους ίδιους όρους. Διστάζω και ύστερα πετάω στο καλάθι αυτό το απαρχαιωμένο έγγραφο, κρατώ την καινούργια εκδοχή : έχει κάτι, κι εγώ δεν ξέρω τι, ανώτερο από την προηγούμενη. Με άλλα λόγια, βολεύομαι : απογοητευμένος, κάνω κόλπα στον εαυτό μου για να συνεχίζω να νοιώθω, παρά τα γηρατειά που με αφανίζουν, τη νεανική μέθη του αλπινιστή.

[αρχή σελίδας](#)

Άντον Τσέχοφ : "Η Στέπα (Ιστορία Ενός Ταξιδιού)" μυθιστόρημα. *Απόσπασμα*. Μετάφραση : Σπύρος Σκιαδαρέσης. Εκδόσεις Γράμματα 1979.

Κοιτάζοντας τον ωχροπράσινο ουρανό, σπαρμένο από αστέρια, όπου δεν υπάρχει ούτε ένα σύγνεφο, ούτε μια κηλίδα, νιώθουμε γιατί ο χλιαρός αέρας είναι ακίνητος, γιατί η φύση αγρυπνάει προσεχτική και δεν τολμάει να κινηθεί : φοβάται και δε θέλει να χάσει ούτε στιγμή ζωής. Δε μπορεί κανείς να κρίνει το ατέλειωτο βάθος και την απεραντοσύνη του ουρανού παρά μόνο σα βρίσκεται στη θάλασσα η στη στέπα, τη νύχτα, όταν λάμπει το φεγγάρι· είναι ωραίος τότε, τρομάζει και χαϊδεύει· κοιτάζει νωχελικά και σε τραβάει, και το χάδι του ξελογιάζει.

Περπατάμε μια ώρα, δυό ώρες...Συναντούμε ένα μυστηριώδη πετροσωρό, η μια πέτρινη γυναίκα που βρίσκεται στημένη εκεί, άγνωστο από ποιον κι από πότε. Ένα νυχτοπούλι πετάει στα βουβά πάνω από τη γη, και σιγά σιγά οι θρύλοι των στεπών, οι αφηγήσεις αυτών που συναντούμε, τα παραμύθια που ακούμε από τις γριές υπηρέτριες που κατάγονται από τις στέπες, κι όσα αντιληφθήκαμε εμείς οι ίδιοι ή νοιώσαμε με την καρδιά, μας ξανάρχουνται στο νου. Και τότε το κρί-κρί των εντόμων, οι ύποπτες μορφές κι οι πετροσωροί, το γαλάζιο του ουρανού, το φως του φεγγαριού, το πέταμα ενός νυχτοπουλιού, όλα όσα βλέπουμε κι όλα όσα ακούμε, αρχίζουν να μας φαίνονται πως ο θρίαμβος της ομορφιάς και της νιότης, η άνθηση των δυνάμεων· και νοιώθουμε μια παράφορη δίψα για τη ζωή. Η ψυχή υψώνεται σε ταυτοφωνία μ' αυτόν τον άγριο κι όμορφο τόπο, και θα θέλαμε να πετούσαμε μαζί με το νυχτοπούλι, πάνω από την στέπα. Μέσα σ' αυτό το θρίαμβο ομορφιάς, μέσα στο ξεχείλισμα της ευτυχίας, νοιώθει κανείς την προσπάθεια και την αγωνία, λες και η στέπα καταλαβαίνει πως είναι μόνη, πως τα πλούτη της, κι ό,τι εμπνέει, χάνονται στον κόσμο, ανώφελα για όλους, και δίχως να τραγουδιούνται από κανέναν!

[αρχή σελίδας](#)

[Στράτος Φουντούλης](#): Opus Dei(?) XIV 60 x 60cm. Μικτή Τεχνική σε καμβά, 2004

[αρχή σελίδας](#)

copyright2003-2004©Logo - contents may be copied. Editor, Designer-Owner : visual artist [Stratos Fountoulis](#) / copyright2003-2004©Λογότυπο "Στάχτες" -τα
κείμενα μπορούν να αντιγραφούν. Υπεύθυνος έκδοσης και σχεδίασης ο ζωγράφος [Στράτος Φουντούλης](#)

Εδρα Περιοδικού: **Βρυξέλλες / Brussels, Belgium**